No. 951 Zaterdag 22 Maart 1902. 19de Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 21 Maart.

LEIBNITZ.

Ernstig, onvermoeid in zijn streven, geheel levende voor de wetenschap, het oog steeds gevestigd op des menschen verheven bestemming, trachtte deze groote man met zijn veelomvattenden geest de gezonde wijsbegeerte den weg af te bakenen, dien zij had te volgen. Overtuigd van het bestaan eener hoogere, bovennatuurlijke wereldorde, doorzag hij terstond met scherpen blik het onhoudbare van het zoo vermetel optredend rationalisme. Hij was met zijn gansche ziel van de waarheid doordrongen, dat er geen weerspraak mogelijk was tusschen de natuur en de openbaring, tusschen de rede en het geloof. Daar kon in de Bron van alle waarheid geen strijd tusschen waarheid en waarheid zijn! Leibnitz was allerminst een revolutionair op het gebied der wijsbegeerte. Hij wenschte moedig voort te bouwen, niet wat anderen vóór hem goed hadden gebouwd, met roekelooze hand omver te werpen. In de steeds toenemende natuurwetenschap zag hij geen gevaarlijke mededingster, veel minder een vijandin der wijsbegeerte. Daarenboven hield hij onwrikbaar aan de overtuiging vast, dat hare ontdekkingen nooit de openbaringsleer konden logenstraffen.

Als onpartijdig historiebeoefenaar gevoelde hij warme sympathie voor de katholieke kerk. Zijn scherpziend oog had, door de nevelen van allerlei vooroordeelen heen, een weerschijn mogen aanschouwen van het hemelsch licht, dat haar omstraalde. Als theoloog verdedigde hij bijna al hare dogmen: het geheim der heilige Drieëenheid, zoowel als de Menschwording van Gods Zoon, de Erfzonde, Gods Eeuwige Voorbeschikking, de noodzakelijkheid der goddelijke Genade tot ons heil en de Eeuwige Straffen der veroordeelden in het volgend leven. Zelfs de leer van het primaatschap des Pausen en van de heilige Eucharistie beoordeelde hij niet als een vijand, maar als een edelmoedig vriend der katholieke kerk. (Baumgartner.)

Hoe jammer, dat deze uitstekende geest zijn wijsgeerig stelsel voor een gedeelte heeft ondermijnd door enkele dwaalbegrippen!

Leibnitz had een groot denkbeeld van Gods alvolkomenheid. Hij wist, dat iets onvolkomens in Gods wezen te stellen of aan te nemen gelijk stond met een ontkennen van Gods bestaan. Hij gevoelde tevens, dat elke gezonde wijsbegeerte uit een klaar en helder begrip van Gods perkelooze volkomenheid haar beste verdedigingskrachten moest putten in den strijd tegen de verderfelijke leer van Spinoza. Maar hoe kon hij een oogenblik vergeten, dat Gods oneindige volkomenheid zich slechts eindig en onvolkomen weerspiegelde in de geschapen wereld? Men zal hierop antwoorden, dat Leibnitz nooit heeft beweerd, wat we hem hier ten laste schijnen te leggen; dat zijn erkennen van een persoonlijken, oneindigen God onmogelijk kon samengaan met het denkbeeld: in de wezens buiten God is een hoogste, oneindige volkomenheid. Wij erkennen volmondig dat Leibnitz zou gegruwd hebben van de redelooze stelling: de geschapen wereld is gelijk aan God; maar juist daarom werd zijn *optimisme* op het nadrukkelijkst uitgesloten door zijn eigen Godsbegrip.

De wereld, die God geschapen heeft, moet zoo volmaakt mogelijk zijn ten aanzien van het doel, dat God zich bij de schepping dier wereld heeft voorgesteld. Wat beteekent dat? Niets anders dan dit: God wilde zijn eigen volkomenheid op een eindige wijze in schepselen weergeven. Door deze wereld te scheppen heeft Hij dat gedaan. Hij heeft aan eenige wezens, die tot de reeks der tallooze mogelijkheden behoorden, door zijn scheppingsdaad het aanzijn geschonken. Waarom juist aan dezen en niet aan anderen? Omdat hij het dus en niet anders gewild heeft.

Zijn wilsbesluit is derhalve in de schepselen, die het nu bestaand wereld-al vormen, volmaakt uitgevoerd. Ziedaar een gezond *optimisme*, bestaanbaar *met* en nadrukkelijk gevorderd *door* Gods alvolkomendheid. Doch, zooals ieder terstond inziet, dit is slechts een *optimisme* in betrekkelijken zin. Leibnitz wilde een optimisme in volstrekten zin. Deze wereld was naar zijn oordeel de volmaakste, die God kon scheppen. In de reeks der mogelijkheden was geen volmaakter denkbaar. Daaruit volgt nu noodwendig: òf dat God eindig en onvolkomen, òf dat de nu bestaande wereld in volstrekten zin volkomen en oneindig is. Gods oneindig wezen is, om het dus te noemen, vormbeeld aller mogelijkheden. Derhalve is het een zich-zelf weersprekende ongerijmdheid te zeggen: beperkte, eindige schepselen drukken Gods wezen zoo volkomen uit als het bij mogelijkheid uitgedrukt kan worden. Alleen het volstrekt oneindige zou Gods wezen volmaakt en onbegrensd kunnen uitdrukken. Maar het volstrekt oneindige, kan, als van zelve spreekt, naast het volstrekt oneindige niet bestaan. (Van Hoogstraten).

In Leibnitz kunnen wij de kracht van 's menschen geest bewonderen, en duidelijk ons overtuigen, dat gezonde redeneerkunde nimmer vijandig optreedt tegen geloof en openbaring; maar helaas, ook worden wij door dezen grooten denker er aan herinnerd, dat het menschelijk verstand dwalen kan en van een valsch beginsel uitgaande, tot verkeerde gevolgtrekking leiden moet. Wat thans een ieder inziet, wat een jeugdig student in de wijsbegeerte u reeds duidelijk kan maken, wat door heldere redeneering gemakkelijk kan worden aangetoond, is steeds verborgen gebleven voor zulk een diep denker als Leibnitz. Wie zal dan nog steunen op de *rede alleen?* Wie redelijk tegenover het geloof *en* wetenschap, alleen het menschelijk verstand stellen, dat dwalen kan en verblind worden door hartstocht of vooringenomenheid? Vraagt dit alles niet, om zeker te zijn bij ons denken en redeneeren, een meester die bekwamer is, dan wij, die ons wijzen kan op onze fouten en voorlichten, waar wij in duisternis verkeeren? Bewijst dit niet, dat het geloof een hulp en waarborg is voor de echte, degelijke wetenschap?

Herinnering uit Barcelona.

De heer Alex. Imhofe, schrijft het volgende, thans zeer belangrijke reisherinnering aan „De Maasbode:"

„Een twaalftal jaren geleden vertoefde ik in Barcelona, in gezelschap van den toenmaligen consul van Spanje te 's Gravenhage en een groot-industrieel uit Berlijn.

Tot ons program behoorde een bezoek aan den schouwburg, ons ten

Feuilleton.

Het Hemelrijk lijdt geweld.

II.

Met schuwen blik had de dokter vluchtig deze woorden gelezen en keerde zich schielijk er van af. Gevoelde hij wellicht op dat oogenblik, dat het evangelie van Christus „scherper is dan een tweesnijdend zwaard, en doordringt, totdat het ziel en geest, merg en been vaneenscheidt, een rechter der gedachten en neigingen des harten" — werd hij dat gewaar, bespeurde hij het voor de eerste maal in deze cel, dat het levendig geloof iets anders is dan enkel een kwestie van gevoel, dat het den heelen mensch verlangt met al zijn persoonlijkheid?

„Ik zal zoo spoedig mogelijk de toestemming der overheid zien te verkrijgen, om het boekje te laten drukken," zei de gardiaan „wij allen verheugen ons reeds lang er op; het is als 't ware het testament van den overledene, en wij hopen, dat het vele lezers vinde en nut stichte. Als u het goedvindt, zal ik zoo vrij zijn, ook u een exemplaar te zenden. Ja," ging hij voort, „de afgestorvene was een braaf kloosterling, met lichaam en ziel een kloosterling van den beginne, tot aan zijn zalig uiteinde. Zes en dertig jaar heeft hij het habijt gedragen, en nu, hoe nietig, hoe klein en armzalig zal hem dat alles toeschijnen, wat hij in deze spanne tijds gedaan, wat hij hier ontbeerd en opgeofferd heeft, wat hij aan lijden en tuchtiging met blijdschap op zich nam! Gelijk een droom van korten duur zal dat alles hem voorkomen, waaruit hij nu reeds ontwaakt is tot het ware leven, tot de aanschouwing Gods, tot den eeuwigen vrede. Zie, zulk een dood, zulk afsterven beurt ons allen op en moedigt ons aan, om den Heer trouw te blijven tot in den dood, getrouw tot elken prijs. Wij weten, wat wij willen en wat ons einde en uitgang is, wanneer wij volharden."

Zoo vloeide het ongezocht en eenvoudig van de lippen des paters gardiaan, en dokter Mahle scheen het daarbij toe, alsof hij droomde. Hij wist ter nauwernood hoe hij uit de cel van den afgestorvene geraakte; hij wist alleen, dat hij den overledene nog met wijwater besproeide en daarbij prevelde: „Bid voor ons!" in plaats van: „Heer, geef hem de eeuwige rust!"

Van hier moest de dokter zich begeven naar den tweeden doode; deze lag ginder in een huis aan het einde van het stadje. De man stond bekend als een in zich zelf gekeerd zonderling. Hij woonde alleen, bezat, naar verluidde, tamelijk veel geld en had schier heel de wereld doorreisd. Daarentegen was hij geen vriend zijner Kerk en van den godsdienst geweest; daaromtrent bestond geen twijfel. Ook hem had men heden morgen in de vroegte doodgevonden, naar allen schijn vermoord, in zijn kamer, welke sporen van inbraak en diefstal droeg.

Het lijk was ijselijk om te zien: het aangezicht was onnatuurlijk opgezwollen en blauw, en bezat bovendien een zware, vreeselijke wond aan het hoofd, welke zijnen dood veroorzaakt had. De dokter onderzocht, in 't bijzijn van het gerecht, den verslagene, en toen constateerde men een afgrijselijk feit. Het lijk had in de keel een groot stuk vleesch zitten, hetwelk ontwijfelbaar zijne verstikking binnen eenige oogenblikken moest hebben te weeg gebracht, ook al hadde de doodelijke slag hem niet getroffen. Op de tafel stond nog het overschot van een gebraad, waaraan hij — in weerwil dat het Vrijdag en in de Vasten was — zich juist te goed deed, toen de dood hem verraste. Blijkbaar was hij door het plotseling verschijnen van den inbreker zóó verschrikt, dat de bete, welke hij juist naar den mond gebracht had, in zijn luchtpijp schoot daardoor was hij verhinderd, om hulp te roepen en zich te verweren, en derhalve roerloos aan den doodelijken slag van den misdadiger overgeleverd. Huiveringwekkend sterven! Was het als het ware niet een godsoordeel wegens de openlijke, bewuste ongehoorzaamheid tegen de geboden van God en Zijne H. Kerk? De dokter moest onwillekeurig aan gisteren avond denken. Ook hij had alstoen aan dezelfde onbeschaamde euveldaad zich schuldig gemaakt. Indien diezelfde straf ook hem hadde getroffen? Zou waarschijnlijk het arme vrouwtje, aan hetwelk hij gister de bedevaart mogelijk had gemaakt, door „God loone 't u!" hem nog even voor de straffende hand Gods gevrijwaard hebben?

Dokter Mahle was weliswaar tot dusverre een lauw christen geweest, maar had eigenlijk nog nooit geheel met de Kerk willen breken. Hij had het „niet zoo kwaad gemeend," gelijk men in lichtzinnigheid en onverstand zoo dikwijls zegt. Thans echter begon het toch een beetje ernstiger in zijn gemoed te worden. Hij zag nu in, dat de overtreding van het Vrijdagsgebod, de minachting der vastenwet, de bevrediging der genotzucht toch geen gekheid was, maar dat alles het kenmerk van opzettelijke, voorbedachtelijke ongehoorzaamheid, van openlijke boosheid en van duidelijke verachting Gods en der Kerk in zich bevat. Het is niet langer enkel zwakheid, maar het is verraad plegen aan zijn heilige christelijke belijdenis.

Den volgenden dag sprak dokter

zeerste aanbevolen door enkele hotelkennissen. Doch bitter werd ons genoegen vergald door de inderdaad ongeloofelijke wijze, waarop het daar geoorloofd bleek den godsdienst te beschimpen en zoo plat mogelijk de priesters te bespotten, die ten tooneele werden vertoond in toestanden en stukken, zóó ergelijk ontuchtig, dat het eenvoudig eene schande was voor de autoriteiten, dat zij zulke stukken duldden.

Toen juist de schunnigste en ergerlijkste passages het onbedaarlijkste applaus en den grootsten bijval uitlokten, kon onze Duitscher zich niet meer bedwingen en begon te sissen en te fluiten uit alle macht zijner krachtige longen. Het eenig gevolg was echter, dat het publiek nog meer bijvalslawaai ontwikkelde en zelfs stormachtig om een *da capo* dwong...... en het verkreeg.

Een ander gevolg was nog dat een officier der „guardia civile" op ons afkwam en op strengen toon beval het sissen te laten ofwel den schouwburg te ruimen. Juist bij het herhalen van het zoo „Spaansche" couplet zette onze Duitscher den hoed op en stapte dreunend de zaal uit, natuurlijk door ons op den voet gevolgd. Door het verbolgen publiek werd onze weg rijk bestrooid met papieren proppen en programma's, en zelfs de goudgele sinaasappelschillen zwierden in dartelen dans om onze slapen, terwijl eene uitgezochte bloemlezing van anti-papistische liefelijkheden ons hartelijk uitgeleide deed.

Buiten herhaalde de Spaansche officier zijne welgemeende vermaningen, met bedreiging een volgenden keer proces-verbaal te zullen opmaken. Onze Duitscher ging breed voor het officiertje staan en viel uit in een uitmuntend Spaansch: "Ik bid u, señor caballero, doe zulks maar dadelijk, want een volgenden keer treed ik nog erger op. Mijn naam is L... uit Berlijn; onze consul in uwe stad zal u omtrent mijn persoon en familie wel verder inlichten. Ik bid u, schrijf achter mijn naam, dat ik Protestant ben en niet Katholiek."

Op deze mededeeling kreeg de Spanjaard eene vuurroode kleur en klapte zijn boekje dicht. Doch de Duitscher hield hoffelijk aan: „Maar schrijf toch op, mijnheer, schrijf toch op! En schrijf er dit nog bij, wat ik met mijn naam voluit zal onderteekenen: „Dit volk, waaraan gij, blinde autoriteiten, losbandigheid en ontucht *leert*, datzelfde volk zal u over een tiental jaren den nek trachten om te draaien; en gij, die dat volk die vrijheid hebt geleerd, zult het met massa's doodschieten."

Zou die Spaansche autoriteit zich thans den dommen Duitscher nog herinneren?

Het jubilé des Pausen.

Met ijver bereidde men te Rome de plechtige viering van 's Pausen jubilé voor. Het kathedraal kapittel der Vaticaansche basiliek van St. Pieter had besloten, den 20sten Februari, den verjaardag der Pauskeuze van Z. H. Leo XIII, het Allerheiligste plechtig ter aanbidding uit te stellen. In den namiddag is er een *Te Deum* gezongen. Een andere festiviteit had er in de aula der apostolische kanselarij plaats. Hier sprak de pauselijke eerste kamerheer, graaf Soderini, een feestrede uit over het Pontificaat van Leo XIII.

De prins-regent van Beieren heeft den H. Vader een prachtig kruis met diamanten en edelgesteenten van groote waarde aangeboden. Dit kruis verwierf als een meesterstuk van goudsmeewerk den eereprijs op de laatste tentoonstelling te Chicago.

Keizer Wilhelm heeft op het Vaticaan laten weten, dat hij voornemens is zich bij het jubelfeest van den H. Vader door een buitengewoon gezantschap te doen vertegenwoordigen.

De koning van Saksen heeft baron von Friesen, gezant van Saksen aan het hof te Munchen, opgedragen, zich naar Rome te begeven, om Z. H. Paus Leo XIII zijn gelukwenschen en die van de geheele koninklijke familie van Saksen aan te bieden.

De Fransche gezant, de heer Nizard, heeft het Vaticaan bericht, dat hij de bijzondere geloofsbrieven heeft ontvangen voor de zending, om Z. H. den Paus bij zijn jubilé uit naam van den president der Fransche republiek de gelukwenschen aan te bieden. De Fransche gezant zal de eerste plaats bekleeden onder alle andere gezanten en buitengewone afgevaardigden.

De verschillende katholieke vereenigingen van Rome hebben besloten Z. H. den Paus bij gelegenheid van zijn jubilé een gezamenlijk geschenk aan te bieden.

Dit geschenk zal bestaan in drie bronzen tafels, waarop in het Latijn en het Italiaansch de drie pauselijke Encyclieken zullen worden gegraveerd, die op het arbeidsvraagstuk betrekking hebben.

De *Osservatore Romano* zegt, dat deze drie tafels het voetstuk zullen vormen van een allegorisch monument, voorstellende den werkman, veredeld en geheiligd door den katholieken godsdienst.

In de St. Pieter zal een monumentaal gedenkteeken ter gedachtenis van het zilveren pontificaat van Leo XIII worden opgericht.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke berichten.

Het zilveren jubilé van Z. H. Paus Leo XIII is 20 Febr. officieel ingewijd. Tal van brieven en telegrammen van gelukwensching kwamen reeds vroeg in den ochtend aan. De buitenlandsche vorsten — onder deze de Koning van Engeland — zullen naar de feesten in Maart bijzondere gezanten zenden.

In de St. Pieterskerk werd op den feestdag een H. Mis opgedragen. Alle kardinalen waren tegenwoordig, en kardinaal Rampolla, die aartsbisschop van de St. Pieterskerk is, officieerde. Zeventig duizend menschen woonden de plechtigheid bij. Toen de Paus zich na de Mis voor een venster vertoonde, werd hem een treffend huldebetoon bereid door de menigte voor de kerk.

Havennieuws.

H. M. Utrecht is Zaterdag ll. naar *La Vela de Coro* vertrokken, naar men zegt, heeft dit verband met de Venezolaansche verwikkelingen.

* *

De schoener *Maria del Rosario* is van St. Domingo komend, dicht bij ons eiland vergaan; de bemanning kon zich redden en is te Westpunt aan land gekomen.

De Curacaosche Hypotheekbank.

In dank ontvangen het beredeneerd verslag over het zesentwintigste huishoudelijk jaar. Wie zich op de hoogte wil stellen van den economischen toestand van Curaçao kan uit dit verslag veel leeren. De heer E. S. L. MADURO stelde voor, met het oog op de algemeen bestaande malaise waardoor het zaak wordt het reservefonds zooveel mogelijk te versterken, het dividend in plaats van op f525 op f500 per aandeel vast te stellen en met algemeene stemmen werd dit voorstel aangenomen. In het afgeloopen jaar werden 27 aanvragen gedaan tot het bekomen van hypotheek. Wegens voortdurende wanbetaling der interesten moest tot den openbaren verkoop van verscheidene effecten worden overgegaan.

De voorzitter, de heer LEON V. LEYBA, bracht een hartelijk woord van waardeering aan den heer A. W. NEUMAN Fz, administrateur der instelling, voor 25 jaren trouwen dienst; door het bestuur werd hem een loffelijk getuigschrift geschonken en f500 gratificatie.

Het nieuwe bestuur is thans als volgt samengesteld:

L. V. LEYBA, Voorzitter.

M. S. L. MADURO, Ondervoorzitter.

C. A. JONES, M. A. PENSO, C. S. MULLER, C. G. DE HASETH, leden, J. B. VAN DER LINDE SCHOTBORGH en F. DE W. EVERTSZ, plaatsvervangende leden.

Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië.

Dit tijdschrift reeds in 1838 opgericht door wijlen dr. W. R. baron van Hoëvell, heeft een groote verandering ondergaan. De eerste jaargang van de derde nieuwe serie werd ons ter recensie toegezonden.

De nieuwe redactie geeft in haar inleiding blijk van warme belangstelling in onze koloniën en spreekt een krachtig verlangen uit, mede te werken om deze sympathie in de toekomst meer algemeen en levendiger te maken. Daarom zal de strekking van dit tijdschrift van *algemeenen* aard wezen ter bevordering der economische, politieke en sociale belangen van Oost- en West-Indië, opdat het gelezen worde door *allen*. Stukken over koloniale onderwerpen, welke de gemoederen in bijzondere mate bezighouden en niet bestemd door opvatting of behandeling der stof voor een

---

Mahle in 't oog loopend weinig; ook liet hij bij het ontbijt en avondeten een gedeelte der spijzen onaangeroerd. Hij vreesde God uit te dagen.

Den daarop volgenden Donderdag liet de gardiaan hem verzoeken, bij gelegenheid een oogenblik in 't klooster te komen. Toen de dokter aan die boodschap gevolg gaf, toonde de pater hem een brief, waarvan de omslag nochtans open was, met het adres: „Aan mevrouw Elisabeth Mahle, geboren Van Bergen te N. N."

„Is dat wellicht eene bloedverwante van u?" vroeg hij. „Deze brief is in de nalatenschap van pater Joannes zaliger gevonden, en ik achtte mij verplicht, hem aan zijn adres te bezorgen

„Wel, dat is mijn moeder!" riep de dokter uit, zoo verbaasd en verbouwereerd, als ware de overleden pater plotseling ten leven verrezen voor zijne oogen. „Hoe is dat mogelijk?"

„U vindt de verklaring er van in den brief zelf," sprak de gardiaan; „volgens mijn plicht moest ik hem eerst lezen."

Dit zeggende, overhandigde hij den dokter het geopend blad papier, dat de volgende regelen behelsde:

„Hooggeachte mevrouw!

UEd. herinnert zich wellicht nog den jongen assessor bij de rechtbank Henri Van Stark, die ongeveer veertig jaar geleden door de goedheid van UwEd.'s papa toegang verkreeg tot uwen geachten familiekring, waarvoor hij heel zijn leven dankbaar is geweest. UEd. herinnert zich ongetwijfeld nog, hoe Gij zelve, de oudste dochter des huizes, door geëigende goede boeken, maar meer nog door UwEd.'s godvruchtig voorbeeld en gebed den jeugdigen assessor van ongeloof en dwaling tot het ware geloof, tot de heilige katholieke Kerk hebt teruggebracht. Aangezien hij na zijne intrede in de Kerk nimmer meer iets van zich heeft laten hooren, zal UEd. hem zeker voor zeer ondankbaar gehouden hebben. Dat is hij echter nooit geweest. Hij heeft de ernstigste, heiligste redenen gehad, zich destijds op een afstand te houden en dat te blijven: God heeft hem tot het kloosterleven geroepen, en daar bleef hem slechts ééne keuze: Hem te volgen, zonder een blik achter zich te slaan..... Hij, die naast God aan UEd. de genade zijner bekeering heeft te danken, is kloosterling geworden. Uit dankbaarheid heeft hij echter den goeden God verzocht, dat Deze, wat hij soms, in zijne kloosterlijken staat aan goeds mocht verrichten, voor de helft aan UEd. en UwEd.'s huidige familie daarin mocht laten deelen en UEd. rijkelijk zegenen. En als hij sterft, dan zal hij zijn sterven, zoo het Gode behaagt, voor UEd. en de Uwen opofferen. Als laatste bewijs van dankbaarheid zendt hij UEd. een boekje, misschien wel zijn laatste openbaar werk in dit leven, met de bede, wanneer hij gestorven is, een Onze Vader voor de rust zijner ziel aan God te willen opzenden.

In alle dankbaarheid en hoogachting.

Mevrouw,

UwEd.'s onderdanige.

PATER JOANNES

eertijds in de wereld: Henri Van Stark

Tot in het diepst zijner ziel ontroerd, met door tranen benevelde oogen keek de dokter op, nadat hij dit gelezen had! De gardiaan zeide: „Naar allen schijn heeft pater Joannes het plan gehad, om dezen brief eerst te verzenden, als zijn boekje gedrukt was, ten einde alsdan een exemplaar er bij te voegen. Maar nu is hij dood; u, de zoon zijner edele weldoenster, is hier zelf aanwezig. Mevrouw uw mama zal het zeker niet onverschillig zijn, thans ook iets omtrent het afsterven van den overledene te vernemen en zij zal voor hem bidden: ik heb derhalve 't beste geacht, U nu reeds den brief te overhandigen. U is het beste in staat om mevrouw uwe mama de bijzonderheden van het godvruchtig leven en overlijden van pater Joannes mede te deelen. Opdat uwe mama ten volle beseffe, wat grootsch en edel werk zij verricht heeft, meen ik het niet ongepast te vinden, U een en ander betreffende pater Joannes te vertellen."

En nu verhaalde hij, hoe pater Joannes een der vroomste en verdienstelijkste medeleden der orde was, hoezeer hij in hoog aanzien stond en met welk een bijzondere godsvrucht hij gewerkt had. „Met buitengewone toestemming der overheid mocht hij verder gaan in zich te versterven dan overigens regel is en 's nachts in eenzaam gebed voor het allerheiligste Sacrament vertoeven. Sedert ettelijke jaren heeft hij 's Vrijdags niets genuttigd van 's morgens tot 's nachts, nimmer gebruikte hij vleeschspijzen, legde zich zware kastijding op en was daarbij steeds de beminnelijkste, zachtaardigste en opgeruimdste van ons allen. Het is een feit, dat voor ongeveer twaalf jaren er iets buitengewoons met hem heeft plaats gehad, terwijl hij 's nachts in de kerk lag te bidden. Uit toespelingen nemen wij aan, dat hem alstoen een groote genade ten deel is gevallen: dat hij den bloedigen Zaligmaker in diens lijden mocht aanschouwen, gelijk Hij op Golgotha aan 't kruishout hing......... Sedert dien tijd is pater Joannes geheel veranderd; hij heeft zich niet kunnen verzadigen in de vereering van Christus' lijden, deed afstand van het allergeringste geoorloofd vermaak, en verlangde, neen, smachtte letterlijk naar pijnen, vernederingen, verstervingen en zocht deze overal. „Wie zoo iets hadde gezien!" — aldus klonk het eens van zijn lippen, en hij trilde van ontroering — hij bedoelde het lijden aan 't kruis. Daarom dan ook waren zijne predicaties over het heiligen van den Vrijdag zoo welsprekend, zoo hartroerend en hadden zij eene onbeschrijfelijke uitwerking. Elken Vrijdag offerde hij zijn vasten en bloedige tuchtiging op voor de katholieke christenen, die zich zoo ver vergeten, om juist dezen dag te misbruiken tot het bespotten en hoonen van den Zaligmaker, en tot openlijke, onbeschaamde ongehoorzaamheid, door het gebod der H. Kerk met voeten te treden."

Toen dokter Mahle op den avond van denzelfden dag thuis was, gevoelde hij zich als het ware door een nieuw licht bestraald, van eene nieuwe wereld omgeven. Met innig leedwezen smeekte hij den Heiland om vergiffenis en maakte bepaalde voornemens voor zijn geheele leven.

En den volgenden morgen — het was op hetzelfde tijdstip, toen de oude vrouw Sauber in Steinbach voor het beeld van Maria lag te bidden — knielde de dokter na een generale biecht te hebben gesproken, aan de Tafel des Heeren en vierde de Zeven Weeën van Maria met de geloovigen in den hemel en op aarde, gelijk het den christen betaamt.

speciale categorie van lezers, zullen het meest welkom zijn. Dit tijdschrift zal een spreekgestoelte worden, vanwaar iedereen zeggen kan, wat hem op het hart ligt, onder de eenige voorwaarde, dat hetgeen gezegd wordt van degelijken inhoud is en in behoorlijken vorm wordt ingekleed. Persoonlijke aanvallen, op wien of op welk gebied ook, zijn uitgesloten.

Of de redactie in haar streven, algemeen en neutraal te blijven, slagen zal, moet de toekomst nog leeren. Bij het beoordeelen van feiten, dient men, om neutraal te blijven, beide partijen hooren, gaarne hadden wij, niet slechts „*De Nederlander*," maar ook „De Tijd" (12 Nov.) afgedrukt gezien waar de „dubbele zending" in Minahassa wordt besproken.

De voorloopige lijst van vaste medewerkers belooft ons iets, velen zijn daaronder wier namen zulk een goeden klank hebben op letterkundig, politiek of geschiedkundig gebied, dat wij ons op een degelijk, leerrijk en aangenaam behandelen der onderwerpen kunnen voorbereiden.

Het tijdschrift werd uitgegeven bij de heeren H. J. V. D. GARDE EN Co. Zalt-Bommel. De abonnementsprijs bedraagt voor Nederland *f* 13.— per jaar. Voor het buitenland wordt dit bedrag met de porto's verhoogd. Afzonderlijke nummers, *f* 1,50 per aflevering.

Gevallen regen.

van	10 — 17 Februari....	0	mM.
van	17 — 24 Februari....	0	mM.
van	24 Feb. — 3 Maart......	0	mM.
van	3 — 10 Maart......	6	mM.
van	10 — 17 Maart........	5,5	mM.
	Totaal	11,5	mM.

J. N. MALO.

Zondagmiddag is op het protestantsche kerkhof een grafmonument voor den heer J. N. MALO onthuld.

Hebben de oud-leerlingen hiermede uiting willen geven aan hun oprechte dankbaarheid voor een geliefden leermeester, die voor hen als onderwijzer veel verdiensten had, dan zal een ieder dit goedkeuren.

Moet dit monument dienen als een gedenkzuil voor een groot man, dan zal menigeen, zonder in iets de particuliere verdiensten van den heer J. N. MALO te willen verkleinen, verwonderd staan. Een privaat-onderwijzer moet toch wel buitengewoon uitschitteren in een ontwikkelde maatschappij om zulk een openbare hulde te verdienen.

Daarom veroorloven wij ons een derde veronderstelling, die volgens het hoofdopschrift van het monument, in verband met de uitgesproken redevoeringen, niet zonder grond blijkt te zijn: een vergoding van het ongeloof. Dit dunkt ons een tergende uitdaging aan geheel de christelijke maatschappij, en een grievende beleediging voor de geloovige protestantsche Gemeente, die met ons z u l k een gedenkteeken op haar kerkhof geheel misplaatst zal vinden.

Commissie van doleantie.

Woensdag 26 Maart is er gelegenheid om de bezwaren tegen aanslag in de rijtuigenbelasting voor te stellen. De commissie houdt zitting in het raadhuis van 10 — 11 uur.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven :

David Baiz, Mathilde Conquet, Alfonso Crastz, W. A. Correa, Gregorio Gomes, Carolina Gomes, K. Grundler, Birginia Harllin, John W. Howes, Cayetano Peñaranda, Captain W. Rath, G. Schürmer, G. A. Thudo, Eduar Willems, Clara Wueinta, C. Winkel & Zonen Co.

Suriname.

Prins Willem II bracht ons geen couranten uit Paramaribo, echter wel het bericht, dat men hoopte, dat de gele koorts geëindigd was. Van 1 — 7 Maart had zich geen geval meer voorgedaan.

Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

FRANCIA Y VENEZUELA.— En ambas naciones obtuvo el Dr. P. A. Noblat, residente en Puerto Cabello, su honorifico título. He aqui un certificado procedente de tan respetable autoridad:

"Doctor P. A. Noblat, médico cirujano de la Universidad de París y de la Ilustre Universidad Central de Venezuela, certifico que:

"He usado con mucha frecuencia la Emulsión de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y soso, preparado por los señores Scott y Bowne, en las personas, débiles que sufren de afecciones de las vias respiratorias, ó que padecen de escrófula, raquitismo, etc., obteniendo siempre los resultados más satisfactorios la aplicación de tan excelente reconstituyente.

Me es grato, por tanto, dar la presente declaracion."

Buitenland.

Engeland.— Van de rede van lord Salisbury, waarin de Nederlandsche nota zoo scherp werd gecritiseerd, is in de Engelsche bladen een stenografisch verslag verschenen, dat ons er toe leidt, hier zijn woorden nog eens letterlijk aan te halen:

„Het is moeilijk om op dit oogenblik te spreken zonder het onderwerp geenszins aan te roeren, dat de gemoederen van de menschen hierbuiten bezig houdt. Het is heel wel mogelijk dat een of ander hier van ons in zichzelf heeft gezegd, dat het een meevaller was om een kabinetsminister in zijn net gevangen te hebben door wien men de nieuwsgierigheid van den dag kan bevredigen. Het spijt mij een emmer koud water te moeten werpen op die verwachting. Ik denk dat u niet veel te hooren zult krijgen van uw kabinetsminister. U moogt het probeeren bij mijn twee collega's die dicht bij mij zitten, maar ik twijfel of u veel inlichting zult krijgen aangaande die soort van misbakken crisis, die de kolommen van de kranten de laatste dagen gevuld heeft. Ik veronderstel dat elke gewichtige stap, dien een volk van gewicht neemt ten aanzien van onderwerpen van groote beteekenis, ingegeven wordt door de een of andere beweegreden; maar ik heb mij volstrekt niet kunnen voorstellen wat het precieze doel van de Nederlandsche regeering, aan wier vrindschappelijke gevoelens ik alle hulde wensch te brengen — ik heb mij volstrekt niet kunnen voorstellen het precieze doel dat zij door den stap dien zij deed, hoopte te bereiken. Het is duidelijk dat zij geenerlei gezag had van den kant van onze vijanden door hen die op het vasteland verblijf houden, en werkelijk hebben, op het oogenblik dat het voorstel openbaar werd, al deze vijanden om strijd verklaard dat het volmaakt onzinnig was. Ik behoef niet te zeggen dat Zr. Ms. regeering niets er van weet, en ik kan niet uitmaken op welken grond, of met welke beweegreden, of met welk doel deze zonderlinge stap is gedaan. Ik kan mij alleen voorstellen dat een zeer klein deel van de meening die in dit land heerscht, en die bekend is onder den naam van Boergezind, inderdaad verantwoordelijk is voor dezen zonderlingen stap. Ik twijfel zeer sterk of hij, op stuk van zaken, de uitwerking zal hebben die men er van verwacht. Maar het feit dat men dezen stap gedaan heeft herinnert er mij aan dat wij gekomen zijn tot omstandigheden, die, in hachelijke tijden van dezen aard, altijd voorkomen, wanneer vele personen beproeven een groot aantal menschen met verschillende opvattingen samen te brengen, en dat er vele inblazingen zullen komen waarmee het evenmin gemakkelijk als wenschelijk zal zijn eenige rekening te houden. Ik denk dat u een groot aantal patente remedies zult hebben om een eind te maken aan al de euvels die op dit oogenblik aan den anderen kant van den aardbol bestaan. Men zal u zonder twijfel kunnen vertellen, hoe u bevrijd kunt worden van al de euvels die wij oprecht betreuren. De eenige reden waarom ik zulke dingen zou willen aanroeren, die op zich zelf niet van zeer groot gewicht zijn, is dat wij, naar ik meen, gekomen zijn aan een tijdperk waarin men meer moet denken aan inblazingen van zijn verstand en minder aan inblazingen van zijn gemoedsbeweging.

Er zal, aan den kant van zeer vele erg beminnelijke en uitnemende menschen, een wensch bestaan dat gij alles mocht opofferen wat gij gedaan hebt, teneinde een vrede saam te lappen die niet zal duren. Zulke inblazingen moet gij met groote zorg en naarstigheid onderzoeken. Het is het eenige wat niet alleen de onderneming waarmee gij thans doende zijt, op zichzelf afkeurenswaardig kan maken, maar u kan berooven van alle redenen om te hopen wat gij gedaan en wat gij voortgebracht hebt, de belangen van het rijk zal bevorderen en de machinaties van zijn vijanden zal vernietigen."

In verband hiermede verdient wel de aandacht, dat Jules Huret van „Figaro," die te Londen vertoeft, thans zijn lezers ook al komt mededeelen dat Koning Eduard den vrede wil.

Jules Huret schildert den Engelschen Koning als een gemoedelijk en vreedzaam man, die het verschrikkelijk vindt gekroond te worden als daarginds de noodlottige oorlog voortduurt. 't Denkbeeld, dat 25.000 zijner onderdanen elken dag hun leven blootstellen, ter meerdere eere van den heer Chamberlain, terwijl in Engeland de blijde toebereidselen worden gemaakt voor de luisterrijke kroningsfeesten, hindert den Koning.

Nu valt 's Konings wensch naar vrede samen met dien van zijn volk.

Ook dit wil des Konings kroning in vrede vieren, en wenscht niet langer 18 millioen gulden per week, behalve de kostbare menschenlevens, op te offeren voor den vernietigingsoorlog in Zuid-Afrika.

De Koning weet dat, en hij wil populair worden. Lord Rosebery weet het ook; hij is een vriend des Konings, en deze wil hem gaarne als minister-president naast zich zien.

En nu maakt Jules Huret de volgende gevolgtrekking:

1°. De reis naar Londen van dr. Kuyper;

2°. het bezoek van lord Rosebery aan den Koning;

3°. De redevoering van lord Rosebery te Chesterfield, waarin het eerst de vredepalm werd gezwaaid;

4°. De mededeeling van Balfour in het Lagerhuis over de Nederlandsche nota;

5°. De weinige sympathie van den Koning voor Chamberlain......

geven hem aanleiding tot de meening dat koning Eduard achter de vredesbesprekingen zit, die sinds eenigen tijd worden gehouden.

Zeker is het dat de nota van Nederland toch nog eenig effect heeft gevonden. Wij achten ten minste lang niet van beteekenis ontbloot de mededeeling door minister Balfour in het Lagerhuis onder toejuiching gedaan, dat een afschrift der Nederlandsche Nota den 1n Februari per mail is toegezonden aan lord Milner, en dat dezen langs telegraphischen weg zal worden opgedragen om aan lord Kitchener te vragen die mededeeling over te brengen aan de Boerenleiders te velde.

De heer Labouchère vroeg toen, of lord Lansdowne's antwoord op de Nederlandsche nota bedoelt dat, zoo een voorstel voor een oplossing wordt gedaan door de leiders der Boerenstrijdmacht, dit voorstel aan de Britsche regeering zal worden opgezonden om advies, en of voorstellen tot het aanknoopen van onderhandelingen van de heeren Steyn of Schalk Burger eveneens zullen worden opgezonden, en kreeg van Chamberlain op beide vragen een bevestigend antwoord.

Zoo is de Nederlandeche mededeeling dan toch het middel geworden om Steyn en Schalk Burger te beduiden, dat Engeland met hen onderhandelen wil!

Spanje.— De godsdienstzaken van Spanje wekken aan het Vaticaan al even veel ongerustheid als die van Frankrijk.

Zooals men weet, is de Spaansche gezant bij den H. Stoel, markies Pidal y Mon, vervangen door den gezant te Weenen, den heer Aguera. De verandering doet weinig ter zake als de instructies van dezen nieuwen titularis dezelfde zijn als die van markies Pidal.

Maar het staat te vreezen, dat dit niet het geval is. Trots het edelmoedige toegeven van den H. Stoel in zake de vermindering van de Spaansche begrooting van Eeredienst, wil het Kabinet Sagasta nog veranderingen brengen in het concordaat.

Dientengevolge verwacht men eene conferentie te Rome, tusschen eene afvaardiging der Spaansche bisschoppen en den Pauselijken nuncius. In deze conferentie zou de herziening van het concordaat op betere grondslagen dan die door Sagasta voorgesteld, besproken worden. De Koningin-regentes en de jeugdige Koning zouden het ontwerp dezer conferentie goedkeuren, wat te ge-

makkelijker zou zijn, nu de val van het ministerie Sagasta bij de aanstaande meerderjarigheidsverklaring van den jeugdigen Koning onvermijdelijk is.

— Zou er ook zeker verband bestaan tusschen de bedreigingen, onlangs in de Spaansche Kamer geuit tegen den jeugdigen Spaanschen Koning en de thans uitgebarsten onlusten in Barcelona? In ieder geval is het wel zeer merkwaardig dat die onlusten zoo spoedig zijn gevolgd op de bedreiging, dat ze juist uitbarsten vóór de kroning van den jongen vorst. Waarlijk de toekomst spelt Alphonsus XIII donkere dagen, zware wolken hanger neer over zijn rijk. En wanneer hij niet wordt gesteund door een krachtiger kabinet dan het huidige, dan staan ernstige gebeurtenissen hem te wachten.

Toch moet erkend, dat deze ongeregeldheden op zich zelven reeds van buitengewoon ernstigen aard zijn, zooals kan blijken uit de volgende berichten:

De stad is op de voornaamste punten door troepen bezet.

Op het Catalognaplein heeft eene botsing plaats gehad tusschen de stakers en de troepen, die een carré vormden. 3 man zijn gedood, 9 zwaar en 30 licht gewond

Geen enkel rijtuig of tram is in de straten.

Winkels, koffiehuizen en crediet-instellingen zijn gesloten.

De stakers randen de dienstboden aan, die inkoopen willen gaan doen op de markt.

Geen enkel dagblad is verschenen.

Benden vrouwen met de roode vlag loopen door de straten en dwingen de winkeliers te sluiten.

Men schat, dat er 80,000 stakers zijn.

Door de leiders der werkstaking is de volgende proclamatie uitgevaardigd:

„Het Carnaval is voorbij. Terwijl de burgers hun geld verspilden aan confetti en costumes, op bals en in restaurants, ontbrak het duizenden werklieden aan brood. Nu begint de Vasten voor allen. Wij kunnen niet in ons onderhoud voorzien. Ons geduld is ten einde. Tegenover de wreede burgerij moet eene besliste houding worden aangenomen. Vooruit, makkers, den arbeid neergelegd, eenieder stake! Laten we het leeg maken rond de kapitalistische vampirs; dwingen we tot hongersnood; dat iedereen zonder voedsel, zonder drank en zonder licht zij! Onze vijanden zullen toegeven. Aan de kapitalistische klassen moet getoond worden, dat het sociale leven zonder arbeiders niet mogelijk is!"

Oostenrijk.—*Ongeregeldheden te Triest.* In de groote Oostenrijksche havenstad hebben de arbeiders van verschillende bedrijven het werk nedergelegd. De werkstaking gaat, helaas! weer vergezeld van bloedige ongeregeldheden. Na een vergadering der werkstakers op Vrijdag 14 Febr. trokken dezen naar de binnenstad. De troepen dreven de stakers terug, zij kwamen echter in den rug van een compagnie, geposteerd op het plein en wierpen de soldaten met steenen. Een luitenant viel door een steen aan het hoofd gewond. De troepen gaven vuur, waardoor vijf menschen werden gedood en velen gewond. De politie dreef de menigte met de blanke sabel uiteen en verwondde daarbij een groot aantal menschen. Velen zijn in hechtenis genomen.

De nacht van 14 op 15 Feb. is kalm verloopen. Er zijn nieuwe troepen aangekomen, en militairen trekken rond. Behalve de reeds vermelde vijf dooden zijn nog vier gekwetsten aan hun wonden bezweken. Er hebben 67 aanhoudingen plaats gehad.

Om vier uur Zaterdagmiddag 15 Febr. had op het Corso een nieuwe botsing plaats tusschen de troepen en de betoogers, welke laatsten met steenen wierpen naar de vensters, die gesloten waren. De soldaten gaven vuur; drie betoogers werden gedood, vier gewond. Er werd met dakpannen naar de soldaten geworpen.

De burgemeester heeft in zijn hoedanigheid van voorzitter van het scheidsgerecht medegedeeld dat het scheidsgerecht zich ten gunste van de eischen van de werklieden uitspreekt.

's Avonds werden nog 95 personen gearresteerd. In de stad is de staat van beleg afgekondigd.

't Is te betreuren, dat de arbeiders hun recht gaan verdedigen met argumenten als steenen, dakpannen e. d. En dat tegenover de soldaten, die slechts als rustbewaarders dienst doen!

Transvaal.—Het blijkt, dat de Engelsche nederlaag bij Kliprivier of Suikerboschrand (het is nog niet met zekerheid uitgemaakt, of dit een en hetzelfde gevecht is) veel ernstiger is geweest dan oorspronkelijk werd gemeld. Niet alleen dat het aantal dooden 30 bedraagt, maar het schijnt zelfs, dat er tevens 150 gevangenen in handen der Boeren zijn gevallen. Van de officieren sneuvelden er 3, alle overige werden gewond. Zoodat deze nederlaag der Engelschen een der bloedigste moet geweest zijn van den geheelen oorlog, want het aantal gewonden zal natuurlijk in dezelfde evenredigheid grooter zijn dan het eerst opgegeven cijfer, als het aantal gewonden.

De nederlaag is van te grooter belang, omdat Kliprivier langs de spoorlijn Johannesburg—Vereeniging ligt, welke lijn dicht bezet is met blokhuizen.

De laatste berichten spreken van gevechten bij Kimberley in de Kaapkolonie, waarover bijzonderheden ontbreken, en bij Trommel in den Oranje-Vrijstaat (tusschen Winburg en Fiksburg en ongeveer 45 K.M. ten zuiden van Senekal), waar de kolonnes van Delisle en Fanshawe in aanraking zijn gekomen met een „groot aantal" Boeren onder De Wet. Volgens een telegram, dd. 17 dezer uit Heilbron, werden daarbij 10 Boeren gevangen genomen en een heliograaf buitgemaakt. Verdere bijzonderheden ontbreken. De Engelsche verliezen worden niet opgegeven.

In Transvaal zijn de Boeren van den opperbevelhebber doorgedrongen in Nooitgedacht, aan de Delagoalijn — ook hier waren de blokhuizen geen beletsel — en hebben daar de Engelsche magazijnen geplunderd en een reusachtigen buit gemaakt, welke zij, zonder gehinderd te worden, hebben medegevoerd.

„Generaal Gilbert Hamilton meldt, dat hij Dinsdag 17 Feb. op Nigel aanrukkende, te Klippan door den vijand werd aangevallen, waarbij een gedeelte van het tweede regiment dragonders op de linkerflank afgesneden werd en omsingeld. Twee officieren werden zwaar gewond 2 man gedood, 6 gewond en 46 gevangen genomen, doch later weder in vrijheid gesteld.

„Hamilton's strijdmacht was zwak en onmachtig om den vijand uit zijn sterke stelling te verdrijven, maar hij vervolgde zijn marsch naar Nigel.

„Kolonel Mackenzie, die ten Noorden van het Banganez-meer opereert, heeft 10 man gevangen genomen.

Geheel dit bericht duidt er op, dat Hamilton niet aanrukte op Nigel maar daarheen werd gedreven.

Blijkbaar trok Hamilton dus terug naar de blokhuizenlinie langs de spoorlijn Johannesburg-Kliprivier, omdat hij het niet langer tegen de Boeren in het Hoogeveld kon uithouden.

Nog uit een ander oogpunt is deze Engelsche nederlaag van belang. Na de aanvallen der Boeren bij Roodepoort, Kliprivier en van Tondershoek (tusschen Klippan en Standerton) volgt nu weer deze. Toont dit niet aan, dat de Boeren het gemunt hebben op de mijndistricten?

Merkwaardig dat hiermede juist samenvalt een voortdurende werkzaamheid der Boeren rond Kimberley. Men herinnert zich het gevecht bij Barkley; thans blijkt weer uit de verliezenlijst, dat er op 16 Febr. een gevecht is geleverd bij Boshof, waarbij de Engelschen 5 dooden, 9 gewonden en 7 gevangenen verloren.

Amerika.—Prins Heinrich is 23 Februari na een stormachtige reis aan boord van de „Kronprinz Wilhelm" te New-York aangekomen.

Kolonel Evans begaf zich aan boord van het stoomschip en verwelkomde den prins van Pruisen. Deze ging onmiddelijk over op de „Hohenzollern" waar hij den Duitschen gezant te Washington, den heer Von Holleben en generaal Brooke, den vertegenwoordiger van president Roosevelt ontving.

Langs het dok stond een dichte menigte die geestdriftig juichte.

Het weder is mooi.

De prins genoot een goede gezondheid gedurende reis.

— *De groote brand.* — Men meldt uit New-York dd. 22 Februari: „Om een uur 's morgens brak brand uit in het arsenaal aan de 34e straat, waar kruit en kogels zijn geborgen. Het vuur tastte het Park Avenue Hotel aan; de gasten drongen naar de ramen, roepende om hulp. De brandweer bracht ladders aan en redde velen. Enkele vrouwen sprongen uit de vijfde verdieping. Vijftien menschen zijn omgekomen, meer dan vijftig gewond. De kogels vlogen in alle richtingen. Een hevige storm wakkerde het vuur aan.

Advertentien.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1°. Juli 1899 t|m 3 Mei 1900, onder N°. 1668 **K** t|m N°. 1 10000 **K** zal plaats hebben op Donderdag den 3n. April a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 12den Maart 1902.

De Voorzitter,

A. JESURUN.

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Juli 1899 té 3 di Mei 1900, bao di No. 1669 **K** té No. 10000 **K**, lo toema lugá dia Huebes 3 di April i dianan 'koe ta sigi.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 12 di Maart 1902.

President.

A. JESURUN.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1902.	Philad.	Zulia	Caracas	Marcb.	Philad.	Zulia
Vertrekt van NEW-YORK	Feb. 22	Mrt 1	Mrt. 8	Mrt. 15	Mrt 22	April 1
Komt aan te SAN JUAN	27		13		27	
Vertrekt van „	28		14		28	
Doet CURAÇAO aan	Mrt. 2		16		30	
Komt aan te LA GUAIRA	3	8	17	22	31	8
Vertrekt van „	5	9	19	23	April 2	9
Komt aan te PTO. CABELLO	6		20		3	
Vertrekt van „	7		21		4	
Komt aan te CURAÇAO	8	10	22	24	5	10
Vertrekt van „	9	17	23	31	6	17
Doet LA GUAIRA aan	10		24		7	
„ PONCE „		19				19
„ SAN JUAN „	12		26	April 2	9	
Komt aan te NEW-YORK	17	25	31	8	14	25

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia
Vertrekt van CURAÇAO	Mrt 3	Mrt. 10	Mrt. 17	Mrt. 24	Mrt. 31	April 7
Komt aan te MARACAIBO	4	11	18	25	April 1	8
Vertrekt van „	7	15	21	30	4	12
Komt aan te CURAÇAO	8	16	22	31	5	13